

Moje dziecko w przedszkolu i szkole

Spotkanie informacyjne

Opracowanie – Katarzyna Leśniewska, Ewa Puchała
Wydział Specjalnych Potrzeb Edukacyjnych ORE

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

ORE OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

 Akademia
Pedagogiki
Specjalnej
im. M. Grzegorzewskiej

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Cele spotkania

Wspieranie zaangażowania rodziców w proces edukacji własnych dzieci i życie szkoły

Podkreślenie znaczenia współpracy szkoły i rodziców

Tworzenie warunków dobrej współpracy

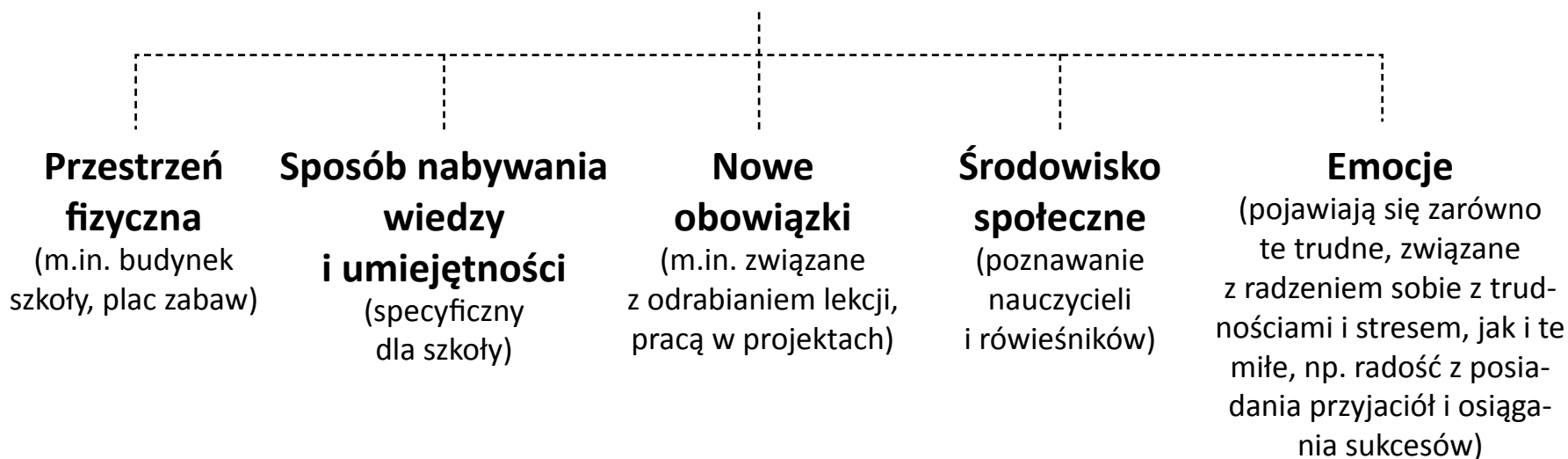
Przekazanie szczegółowych informacji dotyczących poradnika dla rodziców pt. „Moje dziecko w przedszkolu i szkole”

Przybliżenie zasad korzystania z poradnika zgodnie z możliwościami danej szkoły

Twoje dziecko jest uczniem. **Co to oznacza?**

Dziecko, przekraczając próg szkoły, zaczyna poruszać się w nowej rzeczywistości.

Co się zmienia?

Aby dziecko dobrze radziło sobie w szkole, ważne jest zadbanie o każdą ze wspomnianych sfer szkolnego życia dziecka!

Twoje dziecko jest uczniem. **Kto mu towarzyszy?**

RODZICE

najbardziej zaangażowani,
najwięcej wiedzą
o dziecku

SPECJALIŚCI

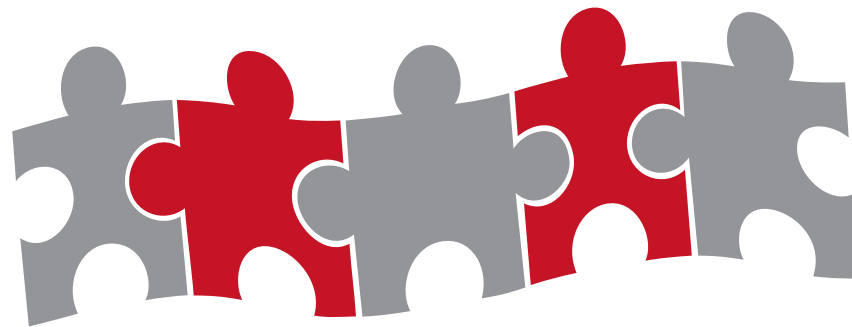
posiadają fachową wiedzę
i umiejętności,
np. z zakresu logopedii,
psychologii, pedagogiki,
doradztwa zawodowego

NAUCZYCIELE

posiadają przygotowanie
merytoryczne, metodyczne
i pedagogiczne

Twoje dziecko jest uczniem. **Działajmy razem!**

Szczególnie ważne dla dziecka są pierwsze lata doświadczeń szkolnych.

To, jak radzi sobie z wymaganiami szkolnej rzeczywistości, jak jest traktowane w szkole i w domu zarówno wtedy, kiedy odnosi sukcesy, jak i wówczas, gdy przeżywa porażki, ma ogromny wpływ na kształtowanie się samooceny dziecka, budowanie poczucia własnej wartości i tożsamości.

ZADANIE

1. Proszę o połączenie się w 2, 3-osobowe zespoły (np. osoby siedzące obok mogą pracować razem).
2. Na rozdanych arkuszach papieru proszę napisać odpowiedzi na następujące pytanie:

*Co jako rodzice możemy i chcemy robić
w ramach naszej aktywności w szkole?*

PODSUMOWANIE

Przyjrzyjmy się wspólnie, jak chęci rodziców do aktywnego wpływania na rzeczywistość szkoły mają się do możliwości w tym zakresie.

Możliwości aktywnego udziału rodziców w życiu szkoły

Rodzice w ramach swojej aktywności w szkole mogą

TAK JAK DAWNIEJ

- uczęszczać na zebrania klasowe i inne spotkania organizowane w szkole, aby mieć bieżące informacje dotyczące zarówno tego, co dzieje się w klasie dziecka, jak i w całej społeczności szkolnej
- kontaktować się z nauczycielami indywidualnie i pytać o osiągnięcia i trudności dziecka
- przedstawiać swoje obserwacje i spostrzeżenia dotyczące dziecka
- prosić o interwencję w sprawach, które budzą ich niepokój

OBECZNIE DODATKOWO

- inicjować udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla swojego dziecka
- brać czynny udział w spotkaniach zespołu, którego zadaniem jest organizacja wspomnianej pomocy i wpływać na ostateczny kształt tej pomocy
- współuczestniczyć w działaniach szkoły mających na celu wspieranie dziecka
- wnioskować o dokonanie oceny efektywności zaoferowanej dziecku pomocy psychologiczno-pedagogicznej przed końcem ustalonego przez dyrektora okresu jej udzielania

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna. **Dla kogo? (1/2)**

Uczniowie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego

Niepełnosprawni

- niesłyszący, słabosłyszący
- niewidomi, słabowidzący
- z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją
- z upośledzeniem umysłowym
- z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- z niepełnosprawnościami sprzężonymi

Niedostosowani społecznie

Zagrożeni niedostosowaniem społecznym

RODZICU, PAMIĘTAJ!

Dzieci z niepełnosprawnością, niedostosowane społecznie oraz zagrożone niedostosowaniem mają prawo otrzymać – na wniosek rodzica – **orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego**. Nie oznacza to wcale, że dziecko ma się uczyć w szkole specjalnej. Oznacza to, że **dziecko wymaga stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy**, zatem szkoła, do której trafi, powinna mu to zapewnić.

Kształcenie specjalne może być organizowane zarówno w przedszkolach i szkołach specjalnych oraz integracyjnych (bądź z oddziałami specjalnymi lub integracyjnymi), jak i szkołach ogólnodostępnych.

Jeśli Twoje dziecko ma orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, **Ty jako rodzic podejmujesz decyzję, czy Twoje dziecko będzie uczyć się w szkole specjalnej, integracyjnej czy ogólnodostępnej**. Informacje dotyczące wyboru szkoły, zawarte w orzeczeniu, mają jedynie charakter sugestii, a nie decyzji (nie są wiążące dla Ciebie ani dla szkoły przyjmującej dziecko).

Jeśli Twoje dziecko posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w budżecie Państwa przewidziano **dotatkowe finansowanie jego edukacji w postaci zwiększonej subwencji oświatowej** (dotatkowych wag uzależnionych od rodzaju dysfunkcji).

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna. **Dla kogo? (2/2)**

Uczniowie z innymi orzeczeniami, opiniami i rozpoznani w szkole jako potrzebujący pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w szczególności z uwagi na:

szczególne
uzdolnienia

niepowodzenia
edukacyjne

sytuację kryzysową
lub traumatyczną

specyficzne
trudności
w uczeniu się

zaburzenia
komunikacji
językowej

zaniedbania
środowiskowe związane
z sytuacją bytową ucznia
i jego rodziny, sposobem
spędzania czasu wolnego,
kontaktami

choroby
przewlekłe

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna. **Inicjowanie pomocy**

Zgodnie z § 5. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej pomoc psychologiczno-pedagogiczna w przedszkolu, szkole i placówce jest udzielana z inicjatywy:

1. ucznia
- 2. rodziców ucznia**
3. nauczyciela, wychowawcy grupy wychowawczej lub specjalisty prowadzącego zajęcia z uczniem
4. poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej
5. asystenta edukacji romskiej
6. pomocy nauczyciela

Oznacza to, że jeśli rodzic zauważy ważne potrzeby swojego dziecka, może zgłosić to nauczycielowi, wychowawcy lub specjaliście. Nauczyciele, wychowawcy i specjaliści są zobligowani do przekazywania takich informacji dyrektorowi od razu po ich uzyskaniu.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna. **Kto jej udziela?**

Osobami odpowiedzialnymi za udzielanie wsparcia uczniowi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi są **nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści pracujący z uczniem.**

Tworzą oni **ZESPÓŁ**

Zespół współpracuje z rodzicami ucznia!

W zapisach rozporządzenia mówi się o prawie rodzica do uczestnictwa w pracach zespołu. Jest to równoznaczne z prawem do współdecydowania i partnerskiej współpracy z członkami zespołu.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna. **Zadania zespołu (1/2)**

1

Ustalenie zakresu, w którym uczeń wymaga pomocy psychologiczno-pedagogicznej z uwagi na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne, w tym szczególne uzdolnienia

2

Określenie zalecanych form, sposobów i okresów udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, a w przypadku ucznia posiadającego orzeczenie lub opinię – także z uwzględnieniem zaleceń zawartych w orzeczeniu lub opinii

3

Zaplanowanie działań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego i sposobu ich realizacji – w przypadku ucznia gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna. **Zadania zespołu (2/2)**

4

Ocena efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniowi, w tym efektywności realizowanych zajęć, dotyczącej:

- danej formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej – po zakończeniu jej udzielania
- pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielonej w danym roku szkolnym – przed opracowaniem arkusza organizacji przedszkola, szkoły lub placówki na kolejny rok szkolny

5

Podejmowanie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych

Źródło: Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (paragraf: 20, 23, 24).

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna. **Ważne dokumenty**

INDYWIDUALNY PROGRAM EDUKACYJNO-TERAPEUTYCZNY

Dla kogo?

Dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, którzy posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego i wobec których zespół dokonał wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia

KARTA INDYWIDUALNYCH POTRZEB UCZNIA (KIPU) oraz PLAN DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH (PDW)

Dla kogo?

Dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, którzy nie posiadają orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, lecz mają inny rodzaj orzeczenia, opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej lub ich potrzeby rozpoznano w przedszkolu, szkole lub placówce

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna. **Ważne dokumenty**

ZASADY PRZEKAZYWANIA KIPU

- Kiedy uczeń kończy lub zmienia przedszkole/szkołę/placówkę, oryginał karty otrzymuje rodzic (lub pełnoletni uczeń), kopia pozostaje w szkole. Warto, aby rodzic (pełnoletni uczeń) przekazał kartę przedszkolu, szkole, placówce, do której trafia – pomoże to zapewnić ciągłość oddziaływań.
- Dyrektor przedszkola/szkoły/placówki może kartę przekazać dalej wyłącznie za zgodą rodziców (pełnoletniego ucznia).

Dokładniejsze informacje na temat dokumentów, dotyczące m.in. ich zawartości, znajdą Państwo w poradniku.

RODZICU, PAMIĘTAJ!

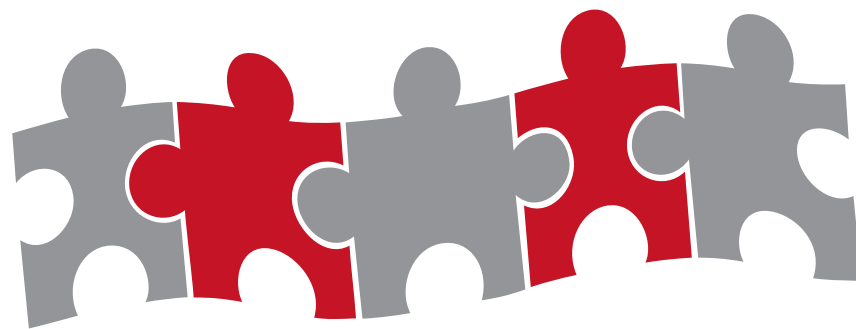

Jeśli chcesz, aby Twoje dziecko miało zorganizowaną właściwą pomoc:

- ważne jest, abyś jak najszybciej dostarczył do szkoły orzeczenie i/lub opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej – to pomoże w planowaniu pomocy i usprawni jej organizację
- dyrektor powołuje zespół niezwłocznie po dostarczeniu przez rodzica/pełnoletniego ucznia orzeczenia lub opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej
- obserwuj uważnie swoje dziecko: jakie ma uzdolnienia, jak sobie radzi z nauką, jakie ma relacje z rówieśnikami i dorosłymi. Rozmawiaj o tym z nauczycielami, wychowawcami i specjalistami – to umożliwi zorganizowanie adekwatnej pomocy
- dyrektor powołuje zespół niezwłocznie po otrzymaniu informacji o tym, że w szkole zaobserwowano specjalne potrzeby edukacyjne ucznia (w przypadku uczniów bez orzeczeń i opinii)

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna. **Działajmy razem!**

Aby określić zakres, w którym uczeń wymaga pomocy psychologiczno-pedagogicznej, należy opisać funkcjonowanie dziecka, uwzględniając różne obszary jego aktywności. Tylko Ty, Rodzicu, wiesz, jak dziecko zachowuje się w domu, dysponujesz wynikami badań, dokumentacją medyczną. Twoja pomoc w określaniu przez zespół potrzeb dziecka i planowaniu działań wspierających będzie więc nieoceniona.

ZADANIE

1. Proszę o połączenie się w 2, 3-osobowe zespoły (np. osoby siedzące obok mogą pracować razem).
2. Na rozdanych arkuszach papieru proszę napisać odpowiedzi na następujące pytanie:

*Jeśli ludzie mają ze sobą współpracować,
co robić, żeby współpraca była konstruktywna?*

PODSUMOWANIE

Przyjrzyjmy się wspólnie drogowskazom na drodze do dobrej współpracy!

Drogowskazy prowadzące do dobrej współpracy

- Warto umożliwić każdemu przedstawienie swoich obserwacji
- Warto wyrażać wzajemne oczekiwania
- Warto dostrzegać punkty wspólne i rozumieć rozbieżne stanowiska
- Warto ustalać wspólne cele i dzielić się zadaniami
- Warto doceniać osiągnięcia, a z błędów wyciągać wnioski

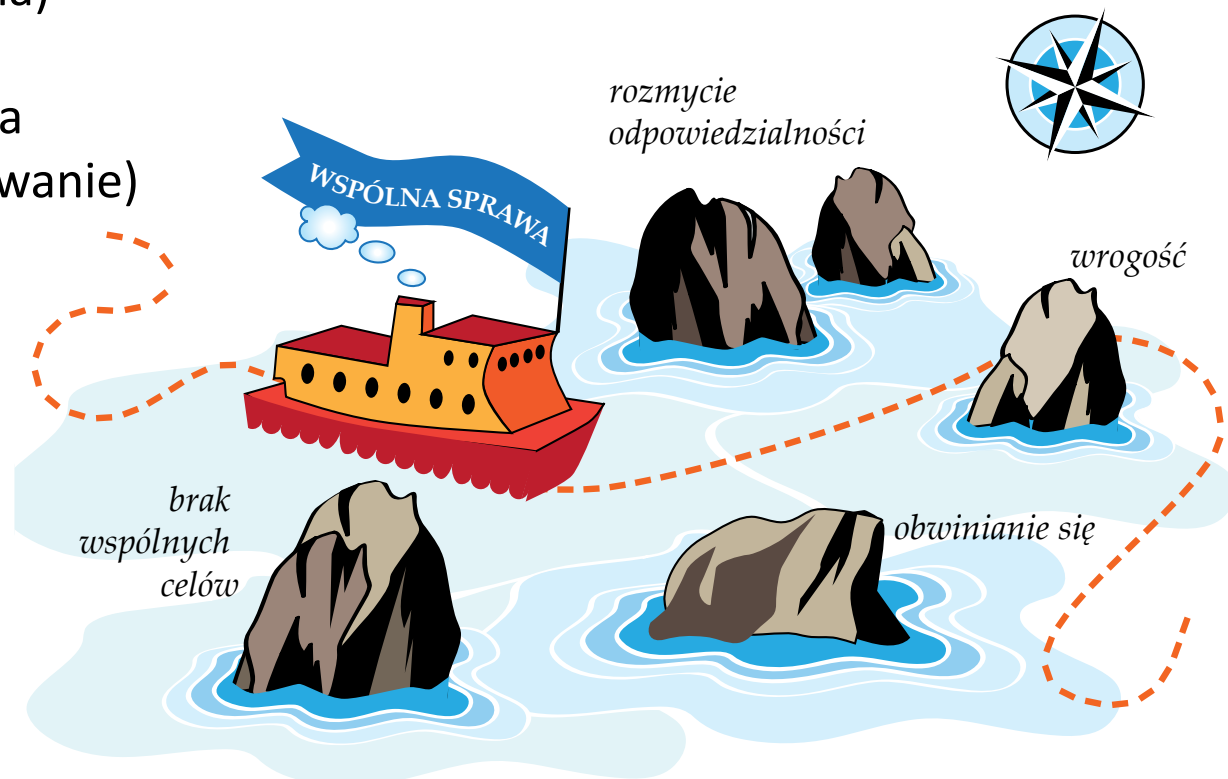

Co robić, kiedy współpraca staje się niełatwa?

PROM pomoże ominąć rafy we współpracy

PROM to nic innego jak kilka prostych wskazówek mogących ułatwić Waszą pracę. Pokazuje, że warto, aby współpraca była:

- P** – pozytywna
- R** – regularna (nieakcyjna)
- O** – obustronna
- M** – mobilna (zakładająca działanie i zaangażowanie)

Współpraca **PROM**-em z bliska (1/4)

PROM

Pozytywna

Pozytywna, czyli zakładająca dobre intencje każdej ze stron. Wzajemne zaufanie i przekonanie, że każdy z nas chce pomóc dziecku i dbać o jego optymalny rozwój, pomoże w nawiązaniu współpracy.

Pozytywna oznacza również, że nastawiamy się na określenie wspólnych celów i na ich realizację. Nawet jeśli coś w danym momencie nie wychodzi, to nie obwiniamy się wzajemnie (To przez nauczycieli... To przez rodziców...), ale koncentrujemy się na poszukiwaniu sposobów rozwiązania problemu.

Pozytywna oznacza również to, że błędów i potknięć nie traktujemy jak porażek, lecz jako wyzwanie, a mówiąc o nich, korzystamy z konstruktywnych form komunikacji.

Współpraca **PROM**-em z bliska (2/4)

PROM

Regularna

Regularna, czyli nieakcyjna. Jako rodzic masz prawo uczestniczyć w decydowaniu o sprawach ważnych dla Twojego dziecka. Rola rodzica to nie tylko udział w uroczystościach, wycieczkach czy rodzinnych festynach. Ważne jest, abyś, Rodzicu, utrzymywał stały kontakt ze szkołą, wyrażał otwarcie swoje stanowisko w kwestiach dotyczących dziecka, poszukiwał wspólnie z nauczycielami i specjalistami optymalnych sposobów rozwiązywania trudności. Oznacza to Twój udział zarówno w procesie rozpoznawania możliwości i potrzeb dziecka w różnych obszarach jego funkcjonowania, jak i wspólne planowanie działań oraz monitorowanie efektów podejmowanych działań: Czy to, co robimy wspólnie dla dziecka, poprawia jego sytuację? A może pogarsza? Lub może nic się nie zmienia? Jest to decyzja o współpracy zarówno wówczas, kiedy współdziałanie jest wygodne, jak i wtedy, kiedy napotykamy na trudności, ale postanawiamy wspólnie je pokonywać.

Współpraca **PROM**-em z bliska (3/4)

PROM

Obustronna

Obustronna, czyli polegająca na wzięciu indywidualnej odpowiedzialności przez każdą ze stron (rodziców i szkołę) za działania, których się podejmujemy, jak również wzajemnym wspieraniu się, partnerskim traktowaniu, otwartym komunikowaniu i zapewnieniu dobrego przepływu informacji między wszystkimi osobami zaangażowanymi w proces pomagania dziecku.

Współpraca **PROM**-em z bliska (4/4)

PROM Mobilna

Mobilna, czyli zakładająca zaangażowanie w realizację założonych celów, podejmowanie zadań przez każdego członka zespołu na miarę rzeczywistych możliwości, branie na siebie realnych zobowiązań – czyli unikanie podejmowania się czegoś, czego nie będziemy w stanie wykonać. Oznacza to również niecedowanie odpowiedzialności i nieobarczanie winą innych osób, umiejętną ocenę tego, na co możemy wpłynąć, a na co wpływu nie mamy. Mobilność to także decyzja elastycznego dostosowywania działań do potrzeb dziecka, a nie sztywne trzymanie się planów.

Możliwości korzystania z poradnika „Moje dziecko w przedszkolu i szkole”

Moje dziecko w przedszkolu i szkole

Poradnik „Moje dziecko w przedszkolu i szkole” został opracowany przez pracowników Ośrodka Rozwoju Edukacji, aby przybliżyć Państwu możliwości, jakie stwarzają nowe przepisy prawa oświatowego.

Z całością treści zawartych w poradniku możecie zapoznać się Państwo:

- na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej **www.men.gov.pl**
- na stronie internetowej Ośrodka Rozwoju Edukacji **www.ore.edu.pl**
- w **wersji papierowej** dostępnej w przedszkolu i szkole Waszego dziecka

Dziękujemy za uwagę!

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

ORE OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

 Akademia
Pedagogiki
Specjalnej
im. M. Grzegorzewskiej

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego